

PL_1027
Fundacja Ważka
50-227 Wrocław
Kleczkowska 46/14

Dolny Śląsk - historia lokalna
2012 - 2016

Numer zespołu/zbioru
PL_1027_5

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Wstęp do inwentarza zespołu/zbioru: Dolny Śląsk - historia lokalna

I Charakterystyka twórcy zespołu/zbioru

Fundacja Ważka:

Fundacja Ważka została powołana do życia w 2010 roku we Wrocławiu. Działalność Fundacji skupiona jest głównie wokół niematerialnego dziedzictwa Dolnego Śląska. Od 2012 roku, w ramach projektu badawczo-animacyjnego „Prze-twórcy ludowi” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, prowadzimy etnograficzne badania terenowe, w których wiodącą metodą jest narracyjny wywiad biograficzny. Udało się nam zgromadzić bogatą dokumentację niematerialnej tradycji Dolnego Śląska, w tym wiele wywiadów biograficznych, prywatnych fotografii, pamiątek, dokumentację tradycyjnego rękodzieła, nagrań muzyki i pieśni, a także lokalnie obchodzonych świąt i festynów. W ramach działań projektowych rozpoczęliśmy program warsztatów i spotkań angażujących dzieci i młodzież w aktywne poznawanie i twórcze przekazywanie kultury ludowej. Do tej pory przeprowadziliśmy kilka cykli warsztatów, przygotowaliśmy wystawy dokumentujące badania terenowe, zrealizowaliśmy filmy dokumentalne "Dźwięk wspomnień" i "Galicjany" w reżyserii Michała Owsinińskiego oraz wydaliśmy płytę z muzyką tradycyjną z Dolnego Śląska „Od wschodu słońca... Tradycje muzyczne na Dolnym Śląsku” i publikację „Mała monografia Nowej Wsi Lubińskiej”. Wśród pozostałych obszarów zainteresowań Fundacji Ważka znajdują się kwestie związane z tożsamością lokalną, edukacją obywatelską, rozwijaniem społeczeństwa obywatelskiego, a także twórczością nieprofesjonalną i amatorską. Osoby tworzące Fundację to głównie humaniści - antropolodzy, etnologowie, kulturoznawcy a także filolodzy i psychologowie.

II Dzieje zespołu/zbioru

Kolekcja zawiera materiały dotyczące najnowszej historii Dolnego Śląska. W jej skład wchodzi m.in. nagrania audio obejmujące relacje biograficzne pierwszych osadników lub ich potomków, a także dokumentacja fotograficzna i materiały źródłowe związane z powojenną historią regionu. Kolekcja jest wynikiem projektów dokumentacyjnych i badawczych Fundacji prowadzonych na Dolnym Śląsku od roku 2012. W 2018 roku zasób uzupełniono w ramach zadania Archiwum Społeczne Fundacji Ważka 2018 współfinansowanego ze środków publicznych w formie dofinansowania w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego Wspieranie działań archiwalnych 2018. Nabór II, organizowanego przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

III Charakterystyka archiwalna zespołu/zbioru

Tytuł: Dolny Śląsk - historia lokalna

Granice chronologiczne: 2012 - 2016

Granice terytorialne:

Rozmiar: 32 j.a.

IV Zawartość zespołu/zbioru

Kolekcja gromadzi przede wszystkim relacje biograficzne, fotografie i inne dokumenty dotyczące najnowszej historii Dolnego Śląska.

V Metody porządkowania

Kolekcja została podzielona na serie archiwalne, którym odpowiadają poszczególne zespoły ludowe. Przy podziale serii na jednostki archiwalne zastosowano kryterium rodzajowe. W każdej serii wytypowane zostały trzy podstawowe jednostki archiwalne zawierające materiały audio, fotografie oraz tekst.

Dodatkowo, o ile pozwalał na to zebrany materiał archiwalny, w przypadku niektórych serii, wyodrębniono jednostki archiwalne zawierające materiały wideo i/lub muzykę.

Bibliografia

- B. Halicka, *Polski Dzik Zachód*, Kraków 2015
- Dolnoślązacy? Kształtowanie tożsamości mieszkańców Dolnego Śląska po II wojnie światowej, red. J. Nowosielska - Sobel, G. Strauchold, Wrocław 2007.
- Dolny Śląsk. Monografia historyczna, red. W. Wrzesiński, Wrocław 2008.
- Dziedzictwo Kulturowe Dolnego Śląska, red. B. Bazieliuch, Wrocław 1996
- Mój dom nad Odrą, red. B. Halicka, Kraków 2016
- Pamiętniki mieszkańców Dolnego Śląska, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1978
- Przesiedlenie ludności polskiej z Kresów Wschodnich do Polski 1944-1947, red. W. Borodziej, St. Ciesielski, J. Kochanowski, Warszawa 1999
- Śląsk i jego dzieje, red. A. Herzig, K. Ruchniewicz, M. Ruchniewicz, Wrocław 2012.
- Śląsk. Rzeczywistości wyobrażone, red. W. Kunicki, Poznań 2009.
- Trudne dni: (Wrocław 1945 r. we wspomnieniach pionierów), T. 1, red. M. Markowski, Wrocław 1960
- Trudne dni: (Wrocław 1945 r. we wspomnieniach pionierów), T. 2, red. M. Markowski, Wrocław 1961
- Trudne dni: (Dolny Śląsk 1945 r. we wspomnieniach pionierów), T. 3, red. M. Markowski, Wrocław 1962
- W. Markiewicz, *Zasiedlanie i zagospodarowywanie ziem zachodnich (1945-1964)*, [w:] „Przegląd Zachodni”, nr 3: 1964, s. 232 – 250
- Ziemie Zachodnie – historia i perspektywy, red. W. Kucharski i G. Strauchold, Wrocław 2011
- Żygulski K., *Repatrianci na Ziemiach Zachodnich, studium socjologiczne*, Poznań 1962.

INWENTARZ

Sygnatura jednostki archiwalnej	Tytuł	Daty	Opis zewnętrzny	Sygnatury dawne	Uwagi
Seria 1: Edward Czykirski (1930 - 2014)					
1	Edward Czykirski_wywiady audio	2014	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Edward Czykirski_fotografie	2014	Ogółem dokumentów: 5 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Edward Czykirski_tekst	2016	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:3	górowski 2014	
Seria 2: Balbina Świdarska (1920 - 2014)					
1	Balbina Świdarska_wywiady audio	2014	Ogółem dokumentów: 4 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski Dokumentacja dźwiękowa dokumentów: 0 czas nagrania:	jaworski 2014	

			1 :33 :49		
2	Balbina Świdarska_fotografie	2014	Ogółem dokumentów: 5 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Balbina Świdarska tekst	2016	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski Dokumentacja tekstowa dokumentów: 1 stron:3	jaworski 2014	

Seria 3: Magdalena Radolińska (2017)

1	Magdalena Radolińska_wywiady audio	2017	Ogółem dokumentów: 3 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Magdalena Radolińska_fotografie	2017	Ogółem dokumentów: 35 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Magdalena Radolińska_tekst	2017	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		

Seria 4: Anna Zagórska (2017)

1	Anna Zagórska_wywiady audio	2017	Ogółem dokumentów: 5 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Anna Zagórska_fotografie	2017	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Anna Zagórska_teksty	2017	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		

Seria 5: Marianna Pełka (2017)

1	Marianna Pełka_wywiady audio	2017	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Marianna Pełka_fotografie	2017	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
3	Marianna Pełka_teksty	2017	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		

Seria 6: Mieczysław Gąsior (2017)

1	Mieczysław Gąsior_wywiady audio	2017	Ogółem dokumentów: 6 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Mieczysław Gąsior_fotografie	2017	Ogółem dokumentów: 76 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Mieczysław Gąsior_tekst	2017	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		

Seria 7: Anna Biłas (2017)

1	Anna Biłas_wywiady audio	2017	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Anna Biłas_fotografie	2017	Ogółem dokumentów: 3 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Anna Biłas_tekst	2017	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		

Seria 8: Malerzów - historia lokalna (2017)

Seria 9: Stanisław Popardowski (2017-10)					
1	Stanisław Popardowski_wywiady audio	2017-10	Ogółem dokumentów: 3 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
2	Stanisław Popardowski_fotografie	2017-10	Ogółem dokumentów: 8 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Stanisław Popardowski_tekst	2017-10	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język: polski		
Seria 14: Irena Hajzler (2016)					
1	Irena Hajzler_wywiady audio	2016	Ogółem dokumentów: 4 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
2	Irena Hajzler_teksty	2016	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
Seria 16: Feliks Ziętałak (1912 - 2014)					
1	Faliks Ziętałak_wywiady audio	1912 - 2014	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna:		

			Język: francuski, polski		
2	Feliks Ziętalak_fotografie	null, 1912 - 2014	Ogółem dokumentów: 10 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Feliks Zietalak_tekst	2014	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
Seria 17: Jerzy Wota (2013)					
1	Jerzy Wota_wywiady audio	2013	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
2	Jerzy Wota_fotografie	2013	Ogółem dokumentów: 2 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		
3	Jerzy Wota_tekst	2013	Ogółem dokumentów: 1 Forma zewnętrzna: Forma wewnętrzna: Język:		